

**SAMTALSSTÖD FÖR
RUNDABORDSSAMTAL**

Rädda Barnen

Metodstöd för lokal politisk påverkan

Samtalsstöd för rundabordssamtal

Kartläggning i er kommun och barns delaktighet

Förslag på upplägg för samtalet:

Hälsa välkommen

Hälsa välkommen och berätta hur lång tid som är avsatt för samtalet och hur samtalet kommer vara disponerat. Om ni har avsatt tid för paus, berätta gärna det.

Gå en runda där alla får presentera sig och sin roll i kommunens arbete eller i Rädda Barnens arbete.

En kort inledning

- Rädda Barnen arbetat i flera decennier med barn i socioekonomisk utsatthet och barns rättigheter oavsett ekonomiska hemförhållanden.
- Ni bjudit in till samtalet utifrån Rädda Barnens nya rapport *"Missing out"* som presenterades den 18 mars och att ni kommer berätta kort om den.
- Återkommande teman i rapporten, utifrån barn och ungas egna berättelser, är att knappa ekonomiska resurser står i vägen för barns rätt till meningsfull fritid och rätten till utbildning.
- Att Rädda Barnen ser ett tydligt behov att kommuner kartlägger barns tillgång till fritidsaktiviteter och arbetar för barns rätt till delaktighet och inflytande i beslutsprocesser som rör dem, till exempel fritidsaktiviteter i kommunen.

Berätta om rapporten

Berätta kort om rapporten och dess slutsatser utifrån sammanfattningen nedan. Välj gärna ut ett par citat ur rapporten som ni tycker är särskilt talande och läs upp dem först eller spela upp "Citat från Missing out" som finns på webben och är inlästa av de unga rådgivarna i rapporten.

Kom ihåg att skicka länk till rapporten till deltagarna innan och ha gärna ett eller två exemplar av rapporten med er. Rapporten går att beställa i tryckt format för alla lokalföreningar via Rädda Barnens webshop – ni behöver vara inloggade.

Led samtalet

Led samtalet utifrån öppna diskussionsfrågor. Se kommande underlag för stöd.

Sammanfatta samtalet:

En viktig del är att avsluta samtalet på ett bra sätt. Upprepa gärna det som blev sagt och ta i kan ta stöd i följande frågor:

- Har politiken under samtalet lovat att något ska göras i frågan om kartläggning av barns tillgång till fritidsaktiviteter i kommunen? Om ja, summera det högt så att alla deltagare tar del av löftet och sätt en tid för när det ska följas upp.
- Finns det frågor som kom upp som kommunen ville titta närmare på?
- Finns det kunskapsluckor där vi på Rädda Barnen kan bidra med kunskap och underlag för det fortsatta arbetet?
- När ska politiken ses igen och prata vidare om dessa frågor?

Avslutning

Tacka för samtalet och betona att Rädda Barnen finns tillgängliga för att fortsätta arbetet tillsammans med de politiska företrädarna.

Påminn om att ni kommer följa kommunens arbete kring barns rättigheter noga och att Rädda Barnen vill:

- att kommunen ska kartlägga tillgången till fritidsaktiviteter för barn i kommunen
- och att kommunen ska använda metoder för att arbeta med barns delaktighet och inflytande i samband med kartläggning, planering eller utformning av fritidsaktiviteter i kommunen.

Samtala om frågor utifrån rapporten

Rätten till meningsfull fritid:

I rapporten lyfts temat fritid tydligt fram av barn och unga som en svårighet när man har ont om pengar. Alla barn har rätt till en meningsfull fritid. Ändå vet vi från undersökningar att tillgången till fritidsaktiviteter är mycket ojämlig. Statistik från Riksidrottsförbundet visar att barn i socioekonomisk utsatta områden är underrepresenterade i föreningsidrott. Statistik från Kulturrådet visar samma tendens för kulturskolans verksamhet. Barn i socioekonomisk utsatta områden är däremot överrepresenterade när det gäller fritidsaktiviteter på öppna mötesplatser som fritidsgårdar, bibliotek och öppna hallar.

Diskussionsfrågor:

- Har kommunen gjort en kartläggning av barns tillgång till meningsfull fritid?
- Hur ser det ut?
- Vilka barn har bättre och sämre tillgång till meningsfulla fritidsaktiviteter?
- Hur arbetar kommunen för att tillgodose barnets rätt till en meningsfull fritid? (socioekonomisk status, funktionsnedsättning, hbtqi, bostadsort?)
- Vilka planer har vi i kommunen för att se till att alla barn får ta del av en meningsfull fritid, vilket de har rätt till? Vi tänker till exempel på kostnadsfria fritidshem, lov- och helgaktiviteter.

Barns delaktighet:

Enligt barnkonventionen har varje barn rätt att uttrycka sin mening i alla frågor som rör barnet. Det omfattar även barns delaktighet och inflytande i beslutsfattande som påverkar barnets rättigheter, till exempel i besluten som fattas i kommunen.

Barns rätt till delaktighet och inflytande i beslutsprocesser kan tillgodoses på många olika sätt. Några exempel är medborgardialoger, ungdomspaneler, referensgrupper, enkätundersökningar eller djupintervjuer. Kommunen behöver ta hänsyn till barnets ålder, mognad och funktionsförmåga i valet av metod.

Diskussionsfrågor:

- Hur arbetar kommunen med barns delaktighet?
- Vilka planer finns för att barns delaktighet och inflytande över beslutsfattande ska kunna stärkas när det gäller beslut som rör till exempel fritidsaktiviteter i kommunen?
- Vad skulle behövas för att kommunen ska kunna arbeta mer med barns delaktighet och inflytande i kommunens beslutsprocesser?

Sammanfattning av rapporten

”Ibland på fritids åker man på utflykt. Så man är missing out. Nästa dag pratar alla om det. Det är jobbigt.” Så beskriver en ungdom hur det var att inte ha råd att gå på fritidshem. Citatet återfinns i Rädda Barnens nya fördjupningsrapport som beskriver barn och ungas erfarenheter av ekonomiska svårigheter.

Rädda Barnen har arbetat med att motverka barnfattigdom under lång tid. Vi sprider kunskap, bedriver aktivt påverkansarbete gentemot beslutsfattare och genomför direkta insatser för barn och deras familjer.

I Rädda Barnens rapport *”Missing out” – Barn och ungas erfarenheter av ekonomiska svårigheter* delar barn och unga som bor i områden där barnfattigdomen är hög, med sig av erfarenheter och perspektiv på ekonomiska hinder i vardagen.

I korthet visar rapporten att:

- Barn och unga känner av föräldrarnas ekonomiska svårigheter och de uttrycker ett stort ansvarstagande i förhållande till familjens ekonomi.
- Ekonomiska svårigheter hindrar barn att delta i aktiviteter på fritiden såväl som i skolan. Det kan handla om att behöva sjukskriva sig från klassresan, att inte kunna gå på fritidshem eller inte kunna delta i en organiserad fritidsaktivitet med kompisar.
- Ekonomiska hinder i sociala sammanhang kan innebära en rädsla för att exkluderas socialt.
- Barn hanterar och bemöter ekonomiska svårigheter på olika sätt. Barn uttrycker olika strategier såsom att stötta varandra i den närmsta kompiskretsen. Men det förekommer också känslor av skam och försök att dölja varför de inte kan delta och följa med jämnåriga på aktiviteter.

Rapporten visar att det finns flera ekonomiska hinder som står i vägen för barns rätt till en meningsfull fritid och kostnadsfri utbildning, vilket flera andra studier också visat. Rättigheter som gäller alla barn, enligt barnkonventionen som är lag i Sverige. Barn som inte får sina rättigheter tillgodosedda på grund av ekonomiska skäl, blir diskriminerade enligt artikel två i barnkonventionen.

Rapporten bygger på fokusgruppintervjuer

Rapporten bygger på fem fokusgruppintervjuer tillsammans med 77 barn och unga i åldern 10–19 år. Barnen bor i tre olika län och i fem bostadsområden där 50–75 % lever med låg ekonomisk standard och det finns stora socioekonomiska utmaningar, enligt siffror från SCB. Fyra barn har också varit ”unga rådgivare”. De har varit delaktiga i framtagandet av rapporten, och bidragit med sina analyser för att stärka och tillvarata barns kunskap om sin verklighet. Rapportens huvudresultat styrks av tidigare forskningsstudier och statistik. Se källhänvisningar i rapporten.

Rekommendationer

Enligt artikel fyra i barnkonventionen ska staten till fullo utnyttja sina tillgängliga resurser för att säkerställa barns ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter. Det ställer höga krav på beslutsfattare i Sverige. I rapporten riktar vi rekommendationer till beslutsfattare på nationell, regional eller lokal nivå för att stärka barns rättigheter inom skola, fritidshem och meningsfull fritid.

Hela rapporten hittar du på: raddabarnen.se/missing-out